



## “Ц.Сэр-Од -70” олон улсын уралдааны дүн

Монголын шатрын холбооноос манай орны шатрын ууган бодлого зохиогч,ахмад тээвэрчин Ц.Сэр-Одын 70 насны ойд зориулан зарласан гурван нүүдлийн шууд болон хоёр нүүдлийн хамжаа мадын төрлөөр бодлого зохиох олон улсын уралдаанд Австри, Аргентин,Герман,Голланд,Грек,Монгол,Орос,Украин,Унгар,Чех,Швед,Финляндын 30 зохиогчид 70 шахам бүтээлээ ирүүллээ.

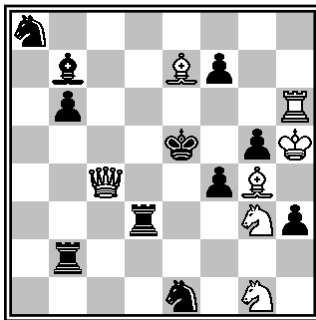
Монголын шатрын зохиомжийн “пионер” Ц.Сэр-Од тэргүүтэй манай зохиогчид шатрын композицийн хоёр их мастер,10 гаруй олон улсын болон үндэсний мастеруудтай сэтгэн бүтээх оюун ухаанаараа хүч үзэж өндөр амжилт гаргалаа.

Шинэлэг,өвөрмөц сэдэв,тактикийн санааны хослол болон сонирхолтой тоглоом үзүүлсэн бодлого олон оролцсон нь уралдааны уран бүтээлийн төвшинг дээшлүүлж нэр хүндийг өргөснийг онцлон тэмдэглэж шалгарсан бодлогуудыг байр эзлүүлсэн байдалтай танилцуулъя.

### I. ГУРВАН НҮҮДЛИЙН МАДЫН ТӨРӨЛ (Шүүгч - S.Chimedtseren)

G.Lkhagvasuren (Mongolia)

1. I шан

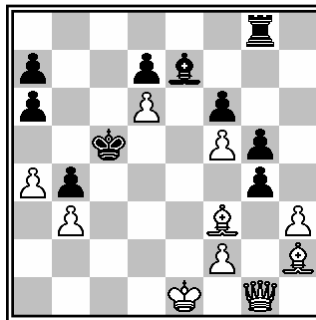


# 3

7+11

A.Grin (Russia)

2. II шан

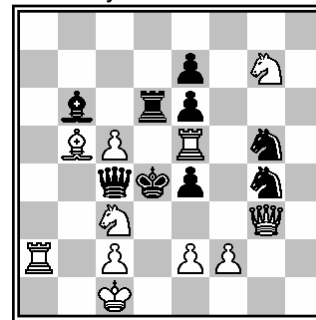


# 3

10+10

Ts.Ser-Od (Mongolia)

3. тусгай шан



# 3

11+9

№1 1... ♕d5 (a) 2. ♕d6 # ; 1... ♖d5 (b) 2. ♖e4 #  
1. ♖f6 (A) ? ♕d5 (a)! ; 1. ♘f5 (B)? ♖d5 (b)!

1. ♘1e2! (2. ♖e6+)

1... ♞c7 2. ♖f6 (A) ♕d5 (a) 3. ♖:c7 # ; 1... ♗:e2 2. ♘f5 (B) ♖d5 (b) 3. ♖:e2 #

Хоёр нүүдлийн бодлогын хар,цагаан талын нүүдлийн үүргийн хувслын зарим сэдвийг нэгтгэж,гурван нүүдэлд гримшоугийн халхлалтын дэвсгэр дээр шинэлэг хэлбэрээр үзүүлсэн энэ бодлого шатрын композицийн ертөнцийн анхаарлыг татах бүтээл болжээ.

№2 1. ♕h1! (2.f3+)

1... gh 2. f4+ ♖:d6 3.fg # ; 1... g3 2.fg+ ♖d6 3.g4 #

Зэрэгцэн үйлчилж байгаа гурван хүчний (бодын) шугмын ажиллагааг хүүний нүүдэлтэй холбон харуулсан,сонин механизмтай бодлого.

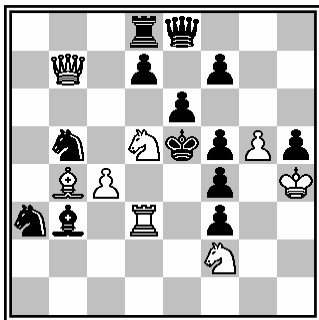
№3 1. ♖a3! (2.e3+)

1... ♖d3 2. ♖a4+ ♖:c3 3. ♖c4 # ; 1... ♖d5 2. ♖a4+ ♖:c5 3. ♖c4 #

1... ♖b3 2.e3+ ♖:c3 3. ♖b3 # ; 1... ♖b5 2. ♘:b5+ ♖c4 3. ♖b3 #

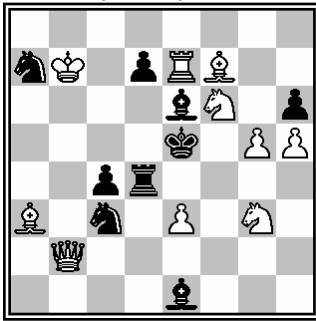
Энэ бодлогод илэрхийлэхэд нэн бэрхшээлтэй “Бэрсний од” сэдвийг чадварлаг үзүүлж дараастай мадтай холбожээ.

**P.Perkonoja** (Finland)  
4. I хүндэт үнэлгээ



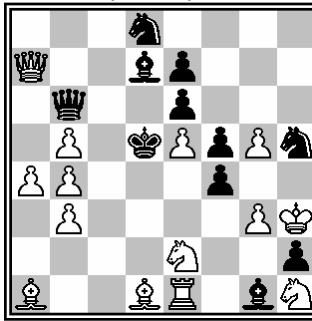
# 3 8+13

**J.C.van Cgool** (Nederland)  
5. II хүндэт үнэлгээ



# 3 10+9

**L.Togookhuu** (Mongolia)  
6. III хүндэт үнэлгээ



# 3 14+11

№4 1. ♘e7! (2. ♖d5+)

1... ♕:c4/d5 2. ♕d6/♘g6+ ♜:d6/fg 3. ♖b2/♗g7 #

Цагаан бэрс гурван дүрсийн цаанаас мэдлэх сонирхолтой санааг илэрхийлжээ.

№5 1. ♖g2! (2. ♖d5+ ♜:d5/♝:d5 3. ♘g4/♘d7 #)

1... ♜e4/♞e4 2. ♘:d7/♘g4+ ♕d5 3. ♕:e6/♞:d7 #

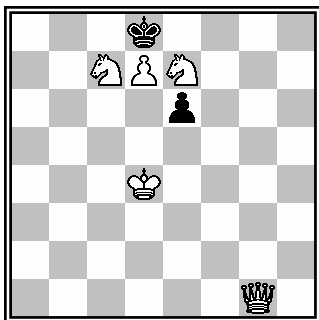
Халхлалт хийж хамгаалан улмаар дараастай мэд хүлээх нь монгол сэдвийн тоглолттой төстэй бодлого.

№6 1. ♔h4! (2. ♘:f4+)

1... ♖e3/♕e3 2. ♘c3/♘:f4+ ♕:e5/♖e4 3. ♖c5/♘f2 #

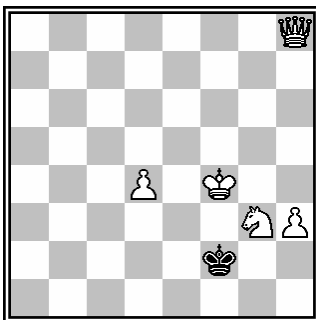
Монгол сэдвийг (цагааны хөндлөн батарейн шугамд хар аль нэг дүрс болон ноёноо нүүж хамгаалан улмаар дараастай мэд хүлээх – “Шахматы в СССР” сэтгүүл 1990 он.№12) антибрисоль халхлалтын дэвсгэр дээр харуулсан бодлого.

**V.Simonov** (Russia)  
7. I магтаалт үнэлгээ



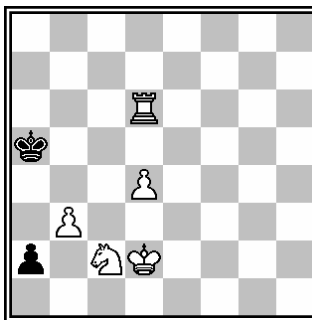
# 3 4+3

**V.Kozhakin** (Russia)  
8. II магтаалт үнэлгээ



# 3 5+1

**T.Munkh-Od** (Mongolia)  
9. III магтаалт үнэлгээ



# 3 5+2

№7 1. ♕e5! ♕:d7/♕:e7. ♕:c7 2. ♖c5/♖g7/♖a7 ♕d8 3. ♖d6/♘e6/♘c6 #

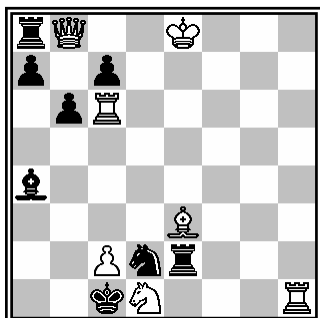
№8 1. ♖h5! ♕g1/♕g2 2. ♖f3/♖d1

№9 1. ♘e3! (2. ♘c4-A ♕ - 3. ♜c6 -B #)

1... ♕b4 2. ♜c6 -B ♕ - 3. ♘c4 -A #

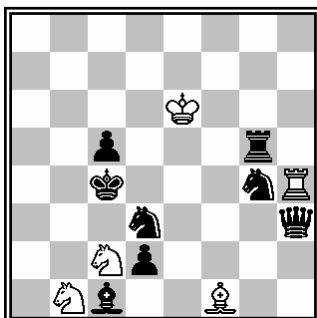
## II. ХОЁР НҮҮДЛИЙН ХАМЖАА МАДЫН ТӨРӨЛ (Шүүгч - S.Chimedtseren)

**V.Barsukov (Russia)**  
10. I шан



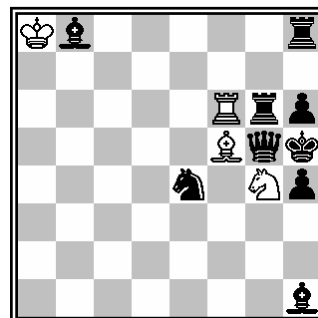
h# 2 b/. ♘d1⇔♞d2 7+8

**D.Muller (Germany)**  
11. II шан



h# 2 b/. ♔e6=>a6 5+8

**A.Ivunin (Russia)**  
12. III шан



h# 2 3 шийдтэй 4+9

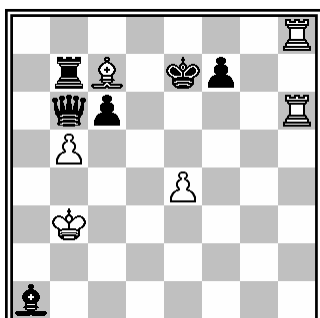
№10 a/. 1. ♕:c2 ♖:b6 2. ♕:d1 ♖c6 # ; b/. 1. ♖:d2 ♕:b6 2. ♖:c2 ♕e3 #  
Энэ бодлогод харилцан суллах, дараалан өөрөө дараасанд орох, зам засах, шугам чөлөөлөх, буцах санаануудыг комплекс байдлаар илэрхийлжээ.

№11 a/. 1. ♖:f1 ♖h3 2. ♞b2 ♞ba3 # ; b/. 1. ♖:h4 ♕h3 2. ♞e5 ♕e6 #  
Дараас үүсгэгч цагаан бодыг идэх замаар өвөрмөц суллагдал үүсгэх, тоглолтод оруулах, халхлах, умнов маягаар отолтын нүүдэл хийх зэргийг харуулжээ.

№12 I. 1. ♖:g4 ♖c6 2. ♞g5 ♕:g6 #  
II. 1. ♖:f5 ♞e3 2. ♕g5 ♖:f5 #  
III. 1. ♖:f6 ♕:e4 2. ♖g5 ♞:f6 #

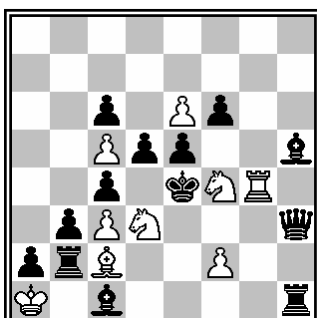
Гурван цагаан бодын нэгийг идэхэд (Зилахын сэдэв) үлдсэн нь ээлжлэн мэдлэх, цагаан дүрсүүдийн нүүдэл битүү хүрээгээр солигдох, харын нүүдлийн үүрэг хувьсах, зайлсан дүрсийн буудалд нүүх зэргийг үзүүлжээ.

**L.Togookhuu & G.Lkhagvasuren**  
13. IV шан



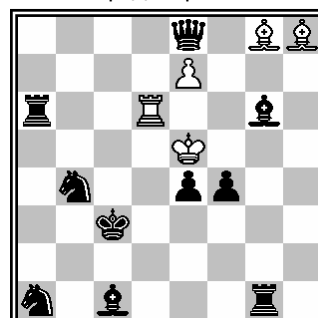
h# 2 b,c,d/. ♘90,180,270 6+6

**M.Dragoun (Czech)**  
14. V шан



h# 2 2 шийдтэй 9+13

**C.Jonsson (Sweden)**  
15. I хүндэт үнэлгээ



h# 2 4 шийдтэй 5+10

№13 a/. 1. f6 ♖6h7 2. ♕e6 ♖e8 # b/. 1. g2 ♕f5 2. ♕g3 ♖h3 #  
c/. 1. c1 ♖ ♖1a2 2. ♕d1 ♖d3 # d/. 1. ♕b4 ♕:c2 2. b5 dc #

Чагт сэдвийг (энэ сэдвийг зөвхөн ноён, бэрс, тэрэгний нүүдлээр харуулдаг) хүүний нүүдлээр өвөрмөц байдлаар (хөлгийг эргүүлж ихэрлүүлэх) үзүүлсэн мередит бодлого.

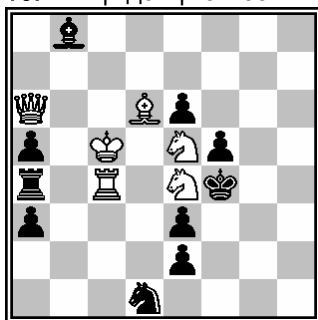
№14 I. 1. e4 b1 2. d2 f4 # ; II. 1. cd h4 2. f3 d3 #

Мадын буудал дээрх дүрсийг идэх, дүрсийг тоглолтод оруулах, халхлах зэрэг санааг харуулжээ.

№15 I. 1. a2 d1 2. c2 d6 # ; II. 1. a4 a2 2. c2 e6 #  
 III. 1. e3 f6 2. c2 f4 # ; IV. 1. g2 f6 2. c2 g5 #

M. Dragoun

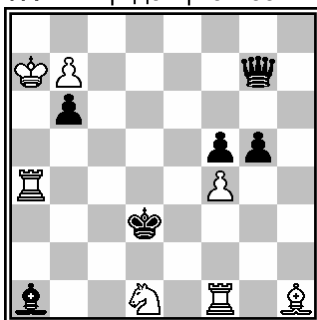
16. II хүндэт үнэлгээ



h# 2 2 шийдтэй 6+10  
 h# 2 b/. e3d3=>g3 7+6

L. Togookhuu

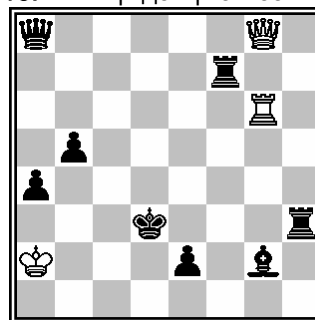
17. III хүндэт үнэлгээ



h# 2 b/. - f3h3 3+8

Jorge M. Kapros (Argentina)

18. IV хүндэт үнэлгээ



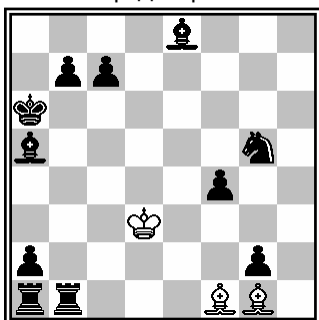
№16 I. 1. c4+ b6 (b5?) 2. e4 c4 # ; II. 1. d6+ b5 (b6?) 2. e5 d6 #

№17 a/. 1. e4 f3+ 2. e4 c3 # ; b/. 1. e4 f3 2. e4 f4 b8c, f #

№18 a/. 1. e3 c6 2. ff3 d5 # ; b/. 1. b7 d5 2. c2 c6 #

L. Togookhuu

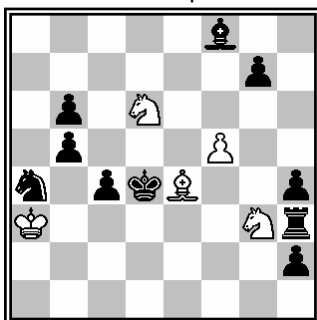
19. V хүндэт үнэлгээ



h# 2 b/. b7=N 3+11

J. Lkhagva & L. Togookhuu

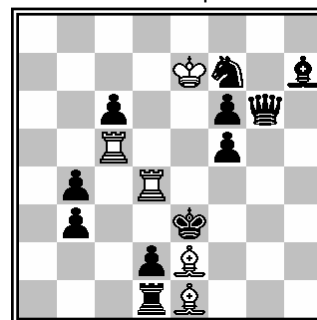
20. I магтаалт үнэлгээ



h# 2 2 шийдтэй 5+10

D. Muller

21. II магтаалт үнэлгээ



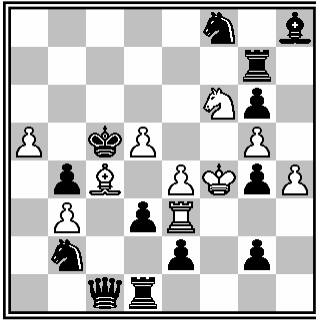
h# 2 2 шийдтэй 5+11

№19 a/. 1. e6 d4+ 2. b6 e5 # ; b/. 1. c6 e2 2. f1 c2 #

№20 I. 1. c3 e2 2. c5 b7 # ; II. 1. c3 f1 2. c5 b5 #

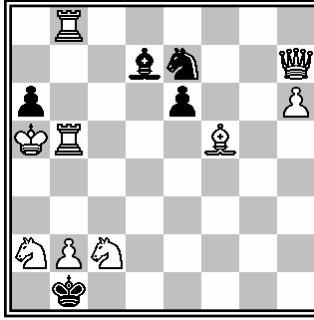
№21 I. 1. e4 e6 2. e5 f2 # ; II. 1. e2 f5 2. e1 e4 #

**M.Dragoun**  
22 III магтаалт үнэлгээ



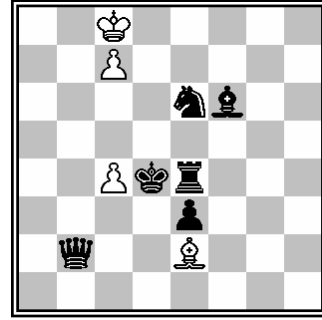
h# 2 b/. ♔c5↔♕f4 10+13

**C.Jonsson**  
23 IV магтаалт үнэлгээ



h# 2 b/. ♕f5=>d3 9+5

**G.Lkhagvasuren**  
24 V магтаалт үнэлгээ



h# 2 b/. e3↔♖e3 4+6  
c/. ♗b2=>c3

№22 a/. 1. ♗:e3+ ♔e5 2. ♗:e4+ ♘:e4 # ; b/. 1. ♗:c4+ ♔d6 2. ♗:d5+ ♘:d5 #

№23 a/. 1. ♘:f5 ♖:f5 2. ♗:c2 ♖d5 # ; b/. 1. ♕:b5 ♕:b5 2. ♗:b2 ♕c4 #

№24 a/. 1. ♗b8+ cb♗ 2. ♘c5 ♗b2 # ; b/. 1. ♕d8 cd♕ 2. ♘c5 ♕f6 # ;  
c/. 1. ♘d8 cd♘ 2. ♕e5 ♘e6 #

Уралдааны шүүгч: FIDE- н арбитрч С.Чимэдцэрэн

“Таван цагариг” сонины 1996 оны 7-р сарын 24-ний №30-д нийтлэгдсэн дүн,  
“Шатрын уран сайхны хайгуулд” (С.Чимэдцэрэн, 1997 он) номыг үндэслэн  
2008 оны 2-р сард бэлтгэв.